

Referat rådsmøte nr.1/2024

Faglig råd for informasjonsteknologi og medieproduksjon

Dato: 8.2.2024

Tid: 09.00 – 13.00

Sted: Teams

Deltakerliste

Arb.g.	Henriette Dolven	NHO Abelia
Arb.g.	Hilde Bjerga Rosland	KS
Arb.g.	Veslemøy Rysstad	NHO (Mediebedriftenes lands.)
Arb.t.	Christian Danielsen	LO (Fagforbundet)
Arb.t.	Anne Cappelen Grandt	LO (Fellesforbundet)
Arb.t.	May Thingelstad	YS (Parat Media)
Arb.t.	Asghar Ali (leder)	LO (El- og IT forbundet)
Lærerorg.	Alf Morten Salater-Daljord	Utdanningsforbundet
Lærerorg	Ove Aalo	Utdanningsforbundet
Skoleeier	Bent Øystein Halden	KS
Skoleeier	Camilla Sandum	KS
Andre org.	Christoffer Hoff	IKT-Norge

Forfall

Lærerorg.	Ståle Andre Bergersen	Skolenes Landsforbund
Elevorg.	Nikolai Sogn	Elevorganisasjonen

Dagsorden

- 1-2024 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- 2-2024 Bestilling til faglige råd – små lærefag i tilbudsstrukturen
- 3-2024 Plan for arbeid i 2024
- 4-2024 Videre arbeid med utviklingsredegjørelsen
- 5-2024 Orienteringssaker
- 6-2024 Eventuelt

1-2024	Godkjenning av innkalling og dagsorden Vedtak: Innkalling og dagsorden godkjennes.
2-2024	Bestilling til faglige råd - små fag i tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Saksbehandlere fra Udir og HK-dir deltok.

I denne bestillingen ønsker vi innspill fra de faglige rådene på om det er kompetanser som i dag er små fag i tilbudsstrukturen i videregående opplæring, som bedre kan ivaretas som videreutdanningstilbud i høyere yrkesfaglig utdanning.

I den første bestillingen ba vi de faglige rådene om å vurdere forholdet mellom arbeidslivets, bransjens og fagområdets behov for kompetanse og rekruttering i små fag, og å beskrive utfordringer i de små fagene. Hoveddelen av de faglige rådene mener at de små fagene i utvalget er i balanse med rekrutterings- og kompetansebehovene i bransjen. I stor grad er det snakk om fag med vedvarende stabilt, men lavt, rekrutteringsbehov. I noen tilfeller er det også snakk om nye fag som må få tid til å etablere seg.

Begge bestillingene kan sees i sammenheng med rådenes øvrige arbeid med ny utviklingsredegjørelse.

Med utgangspunkt i deres utdanningsprogram ønsker vi innspill på følgende spørsmål:

1. Hva kan være mulige konsekvenser av å organisere enkelte små fag i videregående opplæring som tilbud i høyere yrkesfaglig utdanning? Med hensyn til;
  - a. ivaretagelse av arbeidslivets behov for rekruttering og kompetanse
  - b. opplæring/utdanning tilpasset voksne søkere
  - c. finansiering og dimensjonering av opplæringstilbud/utdanningstilbud
  - d. kvalitet og relevans i opplæringen
  - e. eventuelle andre forhold
2. Hvis enkelte små fag kan organiseres som fagskoleutdanning, hvordan kan det best mulig organiseres innenfor det formelle utdanningssystemet?
3. Har rådet innspill til alternative tiltak for å hindre eventuelle kompetansetap i fagområder/bransjer i små fag i videregående opplæring?

Frist for tilbakemelding: 15.februar

Les [saksnotatet her](#), med [vedlegg 1. Oppdragsbrevet ligger her](#). Sakspapirer ligger også vedlagt.

[Tilbakemelding fra FRIM på del 1 i referat fra rådsmøte 5/2023.:](#)

De nye mediefagene innholdsproduksjon og mediedesign er videreutviklet fra fotograffaget og mediegrafikerfaget. Fotograffaget og mediegrafikerfaget var relativt små lærefag når det kom til kontrakter. Årsaken var manglende verdsettelse av fagene i arbeidslivet. Videreutviklingen av fagene har ført til at innholdsproduksjonsfaget har større volum i kontrakter enn det gamle fotograffaget. Mediedesign er noe mindre enn det gamle mediegrafikerfaget. FRIM mener at hovedårsaken til at fagene ikke har flere kontrakter, i hovedsak handler om at bransjen gjør seg kjent med fagene.

Mediebransjen går også gjennom en lavkonjunktur der det er rekrutteringsstopp.

Medieteknikk er et helt nytt fag med ny kompetanse i tilbudsstrukturen. Mellom 20-25 lærekontrakter i de to første kullene. Faglig innhold er svært relevant og arbeidslivet gjør seg fortsatt kjent med faget.

Fagene mediedesign, innholdsproduksjon, medieteknikk og IT-utviklerfaget er relativt små fag. Nasjonalt er vg2 medieproduksjon også et programområde med lavt antall elever. Rådet ga også flere innspill i forbindelse med gjennomgang av nye lærefag, som er relevante i vurderingen av fagene. En utfordring for alle de tre mediefagene (mediedesign, innholdsproduksjon og medieteknikk er omstillingene i mediebransjen. Bransjen er inne i en lavkonjunktur med lavere annonseinntekter og omstilling til nye forretningsmodeller. Det er krevende å formidle søkere til læreplass og yrkesfaglig fordypning. I mediebransjen er det svært mange bedrifter som sier opp ansatte og flere bedrifter går konkurs. Arbeidslivet tar godt i mot yrkesbetegnelse og vi ser at en del nye bedrifter tar inn lærlinger. Skolene jobber med å tilpasse seg de nye læreplanene og fagene utvikles fortsatt i skolene. Elevene oppfattes som kvalifiserte til lære, men lærlingene har en annen kompetanseprofil enn tidligere. Lærebedrifter innen de mer tradisjonelle mediefagene tilpasser seg fortsatt lærlinger med en annen faglig kompetanse. Den relativt store andelen som går fra vg2 medieproduksjon til påbygg tror vi at delvis handler om lavkonjunkturen i bransjen. Det er noe forskjeller mellom privat og offentlig sektor.

Faglig råd ventet at læreplassstilgangen kunne bli utfordrende for IT-utviklerfaget, da det er et nytt og ambisiøst lærefag rettet mot en del av arbeidslivet uten læringstradisjon.

Formidlingstallene er relativt gode for et nytt fag, og det er positive tilbakemeldinger fra bransjen på lærlingenes faglige nivå. Men rådet erfarer at det er forskjeller mellom skolene, da kvaliteten i opplæringen er nært knyttet til tilgang på lærerkompetanse og utstyr. Det har vært utfordringer med YFF-praksis for korona-kullet, og rådet er kjent med at det fortsatt er en utfordring å få praksisplass for elevene i vg1 og vg2.

En relativt stor andel av 1. mars-søkerne valgte å søke seg til IT-driftsfaget. Det forteller at det er flere søkere som ikke får læreplass i IT-utviklerfag, men rådet ser det som positivt at søkerne heller velger å gå IT-driftsfaget fremfor å starte på påbygg. Til forskjell fra IT-driftsfaget er majoriteten av læreplassene i privat sektor, og det blir interessant å se om faget også får et feste i offentlig sektor.

Fra spørsmålsrunde og diskusjon:

- Det er mange konsekvenser av å organisere fag som tilbud i høyere yrkesfaglig utdanning heller enn fag i videregående opplæring. Det er for eksempel krevende å se for seg hvordan en bygger et fagskoletilbud som er økonomisk forsvarlig med svært få søkere. Med lærlingordningen er det lettere å ta i bruk kompetansen som allerede finnes blant lærere og i arbeidslivet.
- Hvordan vurderer man fagskolens modenhet på å ta i mot flere elever? Systemet virker mindre organisert enn fagopplæringen, med både offentlig og privat fagskoletilbud.
- HK-dir: Fagskolen er mangfoldig. Stor utvikling. Fagskolesektoren skal ikke overta lærefag, man skal forholde seg til utdanningssystemet slik det er. Å flytte fag er kun hvis kompetansebehovet passer bedre inn på et høyere nivå. Fagskolenivå kan gi spisskompetanse.

- Rådet understreker at det ikke er aktuelt å flytte IM-fag til fagskolenivå. Men det er flere fag der det kan være aktuelt med et bredere fagskoletilbud enn det vi har i dag. Dette gjelder blant annet IT-sikkerhet og fotografi.
- Yrkesfotografi er felt der det kan være aktuelt med flere tilbud til videreutdanning på fagskolenivå for spisskompetanse det er behov for og etterspørsel etter i arbeidslivet. I den forbindelse hadde det vært nyttig å opprette dialog med [Nasjonalt fagråd for digitale og kreative fag](#). Fagansvarlig følger opp dette.

Vedtak: AU og fagansvarlig formulerer svar basert på diskusjonen på møtet. Fagansvarlig viderefremidler svaret til Udir innen fristen 15. februar.

3-2024 **Plan for arbeidet i 2024**

Rådet satt i begynnelsen av denne oppnevningsperioden noen prioriteringer for arbeidet fra 2021 – 2025. Disse er følgende:

1. implementeringen av det nye utdanningsprogrammet - det bør legges opp til erfaringsinnhenting fra opplæring i skole og bedrift. Ved behov bør det gjøres endringer i struktur eller læreplaner på vg1/2/3.
2. Satsing på lærer- og instruktørkompetanse – yrkesfaglærere/instruktører trenger tilgang på relevant etter- og videreutdanning slik at de er kvalifiserte til å undervise i utdanningsprogrammet.
3. Utstyr til skolene – IT- og mediefagene krever at skolene har oppdatert utstyr og programvare.
4. Læreplasser – følge dimensjonering av tilbudet i fylkeskommunen og gjøre arbeidslivet kjent de nye fagbrevne.

Spørsmål til diskusjon:

- Hvor langt har vi kommet i arbeidet med de prioriterte satsningsområdene?
- Hva er rådets prioriteringer for 2024?
- Hvordan ta med oss prioriteringene inn i arbeidet med utviklingsredegjørelsen?

Fra diskusjon:

1. Implementering

- Evaluering av implementeringen blir ivaretatt i arbeidet med utviklingsredegjørelsen. Erfaringsinnhenting gjøres i runde rundt bordet i hvert rådsmøte. Hvis vi kobler disse to prosessene sammen, blir rådsarbeidet med implementering ivaretatt.
- Generelt har partene fått tilbakemelding på at læreplanene fungerer.
- Er det behov for et fag i tilbudsstrukturen som fokuserer på brukerstøtte i IKT? Det finnes bedrifter som kun ansetter denne type kompetanse. Dette er også kunnskap som kan implementeres i andre fag; formidling og kommunikasjon.

2. Satsning på lærer – og instruktørkompetanse

- Tilbudet av kompetasepakker for lærere er for dårlig, de fleste pakkene er rettet mot instruktør og lærebedrifter. Det er raske endringer i behovet og nødvendig å kartlegge bedre og lag noe som favner flere.
- Undervisningsmiljøene blir små når man sprer fagene på flere skoler. Lærere har gitt tilbakemelding på at de savner et sterke fagmiljø. Rådsmedlemmer foreslår å arbeide for flere møtepunkter mellom prøvenemder, skole og lærere. (Merk at dette tilhører fylkeskommunenes ansvarsområde).

3. Utstyr i skole

- Kompetansemålene i IM-fag er dyrere enn mange andre utdanningsprogram, det er behov for mer penger til utstyr. Både til hyppig utskifting av utstyr og vedlikehold. Engangsstønadsordning fungerer ikke like bra i IM-fag som i andre fag på grunn av «pay as you go»-baserte tjenester og skybaserte tjenester. Det er nødvendig med slike tjenester for å lære bort det som blir brukt i bransjen.
- Ingen prosesser som følger opp behovet for bedre utstyr i skolen, her trengs det oppfølging.
- I Oslo-skolen har noen skoler gått sammen for å samarbeide om utstyr. Det er potensiale for mer samarbeidskultur rundt deling av utstyr mellom skolene.
- Det er også mulig å se på ordning for å ta over utdatert utstyr fra bedrifter (f.eks NRK) til opplæring både pga høy kvalitet på utstyr og bærekraft.

4. Læreplasser

- Antall skoler som tilbyr IM-fag og søker tall dit har økt kraftig, men læreplassene henger bak. Det er behov for enda mer dugnad og informasjonsarbeid for å øke antall læreplasser i bransjen.

Vedtak: AU skriver et forslag til strategi basert på innspillene i rådsmøte. Rådsmedlemmene forankrer denne i hver enkelt organisasjon før den vedtas i rådet.

4-
2024

Videre arbeid med utviklingsredegjørelsen

I rådsmøte 6/2023 ble det vedtatt at rådet fortsatte arbeidet i grupper frem til 8. februar.

- May Christin Thingelstad er gruppeleder for mediagrappa.
- Alf Morten Salater-Daljord er gruppeleder for IKT-gruppa.

Plan for rådsmøtet

I rådsmøte 8. februar ser vi videre på spørsmål under temaet grønn omstilling og teknologisk utvikling, i tillegg til å se nærmere på digital tvillingomstilling (se vedlagt arbeidsdokument). Gruppene jobber videre i [arbeidsskjemaene som er lastet opp i SharePoint](#).

Spørsmål følges deretter opp i plenum.

Vedtak: Saken blir utsatt på grunn av tidsbegrensninger. FRIM fortsetter arbeidet med utviklingsredegjørelsene i gruppene i etterkant av rådsmøtet.

5-
2024

Orienteringssaker

- **Nyoppnevning i rådet:** Veslemøy Rysstad er nyoppnevnt rådsmedlem fra NHO, Mediebedriftenes landsforening (Mediekompasset). Hennes vara blir Sølve Kuraas Karlsen fra NHO, Tenk (Faktisk).
- Høring [NOU 2023:17 Et nytt system for kvalitetsutvikling – for elevenes læring og trivsel](#) Frist 20. februar.
- Webinar om kompetansepakker for lærebedrifter og prøvenemnder – kompetansepakkene finnes på [Utdanningsdirektoratets kompetanseportal](#), presentasjonen er [her](#) og opptaket blir gjort tilgjengelig [her](#) i løpet av 2-3 uker.
- **Milepælsplan for arbeidet med modulstrukturert opplæring:** Oversikt over milepælene i utviklingen av modulstrukturerte læreplaner for de faglige rådene som har en eller flere av de 13 lærefagene som skal modulstruktureres i første pulje.

6-2024

Eventuelt

Status innføring av utdanningsprogrammet - runde rundt bordet

Hovedpunkter fra behandling av saken:

- IT-utviklerfaget: dårlige tider i bransjen. Vanskelig å finne lærebedrifter i faget.
- IT-driftsfaget: mangler læreplasser. Bedriftene vil ikke ha lærlinger, men ansatte med høyere utdanningsnivå.
- Ser en positiv utvikling i utviklerfaget, lærlingene ute i bedrift er veldig fornøyde. Men mangel på plasser i forhold til etterspørsel.
- Også IT-utviklerfaget konkurrerer med søkere med høyere utdanning. Det er derfor behov for økt kjennskap til utviklerfaget. Ansatte med master ikke nødvendigvis bedre kvalifisert enn fagarbeidere.
- Det er utfordrende å finne læreplasser i mediebedrifter. Tungt i markedet om dagen, omplassering av lærlinger. Savner mer kontakt med lærebedrifter, mulig å bruke kontaktene her i rådet mer. Innspill fra Mediebedriftenes landsforbund; ta kontakt med oss ang læreplasser i mediebedrifter.
- Anbefaler å ta i bruk finnlærebedrift.no, det er et nyttig verktøy for å finne potensielle lærebedrifter.
- Det nye kravet om lærlinger i offentlige anskaffelser blir spennende å følge med på fremover. Mangler krav til det offentlige. Samfunnskontrakten for flere læreplasser setter ikke tydelige krav eller mål for antall lærlinger.
- Fagforbundet har programfestet læreplassgaranti og Fagforbundet Ung jobber opp mot rådgivere på ungdomsskolen - hva slags kompetansekrav og rammeverk foreligger for denne type stilling?

- Generelt behov for læreplasskjennskap i bedriftene. NHO og Abelia må jobbe for å øke denne og se på hvordan vi kan jobbe for dette i fellesskap.
- Det er behov for flere lærlinger i mediefagene. Mediebedriftenes landsforbund har vært ute i bransjeaviser og annonsert at fagene i utdanningsprogrammet er oppdatert. Mediebransjen svinger hele tiden og er nå inne i en nedgangstid med mye oppsigelser. Mediebransjen har tradisjonelt vært dårlig på å ta inn lærlinger, men det ser lysere ut med de nye fagene.
- NRK, som landets største mediebedrift, burde være store på lærlinger. De tar inn lærlinger, men det avhenger av kontakter og nettverk. Kan vi få på plass en mer fast ordning? Faglig råd bør jobbe for å få til et møte med NRK om lærlingeordningen.

Vedtak: FRIM tok informasjonen til orientering. Diskusjonspunktene tas med i videre arbeid.